

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL VYRIAUSYBĖS 2015 M. KOVO 18 D. NUTARIMO NR. 284 „DĖL NACIONALINĖS
ŠILUMOS ŪKIO PLĖTROS 2015–2021 METŲ PROGRAMOS PATVIRTINIMO“**

PAKEITIMO (TAP-19-1781) (19-11412(2))

2019-11-06 Nr. NV-3119

Vilnius

Projekto rengėjas: Energetikos ministerija.

Projekto tikslas: sudaryti palankesnes sąlygas maksimaliai didinti atsinaujinančių energijos išteklių dalį centralizuotai gaminamos šilumos vartotojams ir skatinti gamintojų konkurenciją ir pakeisti Nacionalinę šilumos ūkio plėtros 2015–2021 metų programą (toliau – NŠŪP).

Dabartinė situacija:

Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijoje (toliau – NENS) nustatytas tikslas – maksimaliai didinti atsinaujinančių energijos išteklių dalį centralizuotai gaminamos šilumos vartotojams, individualiai šildomiems namų ūkiams ir individualiai šildomiems nebutiniams vartotojams – centralizuoto šilumos tiekimo sistemose energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių dalis iki 2020 metų sieks 70 proc., o iki 2030 metų – 90 proc. atitinkamai, tai turi atspindėti ir NŠŪP nuostatose.

NENS taip pat nustato, kad, vykdant šilumos ūkio srities Lietuvoje plėtrą, bus siekiama, kad iki 2020 metų iš atsinaujinančių ir vietinių energijos išteklių pagaminta centralizuotai tiekiamą šilumą sudarytų 70 proc. visos centralizuotai tiekiamos šilumos. Galiojančioje NŠŪP numatyta, kad iš biokuro pagaminta centralizuotai tiekiamą šilumą sudarytų apie 70 procentų 2021 metais. Atitinkamai darytina išvada, kad NŠŪP 2020–2021 metų tikslai nenustato šio procento augimo. Atsižvelgiant į tai, nutarimo projekto siūloma NENS ir NŠŪP tikslus suvienodinti.

Siekiant sudaryti sąlygas savivaldybėms pačioms racionaliai planuoti šilumos ūkio plėtrą ir, labiausiai, siekiant užtikrinti konkurenciją tarp šilumos gamintojų tuo pačiu sudarant galimybę naujiems šilumos ūkio dalyviams pasinaudoti 2014–2020 metų ES lėšomis, siūloma atsisakyti NŠŪP nustatomų maksimalių reguliuojamų šilumos gamintojų valdomų šilumos energijos gamybos įrenginių, tiekiančių šilumą į konkretaus miesto centralizuoto šilumos tiekimo sistemą ir naudojančių atsinaujinančius ir (ar) vietinius energijos išteklius, įrengtųjų šiluminių galių ribojimų 2015, 2017 ir 2021 metams.

Pažymėtina, kad šiuo metu, siekiant didinti vietinės konkurencingos elektros energijos gamybos apimtį, skatinama didelio naudingumo kogeneracija, tačiau kai kurių miestų centralizuoto šilumos tiekimo sistemoje nustatytas skatinimas tik papildomai įrengiant naujus kogeneracinius įrenginius, ribojant galimybę skatinti ir rekonstruotų kogeneracinių įrenginių galią. Todėl, nutarimo pakeitimu siūloma nustatyti galimybę skatinti ir rekonstruotų kogeneracinių įrenginių galią.

Taip pat nutarime atliekami techniniai pakeitimai, susiję su institucijų pavadinimų ir funkcijų pasikeitimu.

Nutarimo projektui įgyvendinti valstybės lėšų panaudoti nereikės, atitinkamiems projektams finansuoti bus galimybė pasinaudoti 2014–2020 metų ES fondų veiksmų programos 4 prioriteto „Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ priemonės „Nedidelės galios biokuro kogeneracijos skatinimas“ lėšomis.

Projekto esmė:

1. Nustatyti, kad pagrindinė kuro rūšis centralizuotai tiekiamos šilumos gamyboje turėtų būti ne konkrečiai biokuras, o atsinaujinantys ir (ar) vietiniai energijos ištekliai. Taip pat nustatyti, kad iš jų pagaminta centralizuotai tiekiamą šilumą sudarytų 72 procentus 2021 metais.
2. Nustatyti, kad kitų miestų centralizuoto šilumos tiekimo sistemose bendrai tikslinga įrengti iki 43 MW naujų arba rekonstruoti esamus kogeneracinius įrenginius, gaminančius energiją iš biokuro, biodujų ir (ar) kitų atsinaujinančių energijos išteklių;

3. Panaikinti reguliuojamų šilumos gamintojų valdomų šilumos energijos gamybos įrenginių, tiekiančių šilumą į nurodyto miesto centralizuoto šilumos tiekimo sistemą ir naudojančių atsinaujinančius ir (ar) vietinius energijos išteklius pajėgumų šilumines galias (maksimalias ribas).
4. Pakeisti reorganizuotos Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos pavadinimą į Valstybinę energetikos reguliavimo tarybą.

Atitiktis Vyriausybės programai: nutarimo projektas tiesiogiai Vyriausybės programos neįgyvendina.

Derinimas: nutarimas buvo pateiktas išvadoms gauti Teisingumo ministerijai, Aplinkos ministerijai, Finansų ministerijai, Žemės ūkio ministerijai, Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai, Lietuvos konkurencijos tarybai, Lietuvos savivaldybių asociacijai ir Lietuvos šilumos tiekėjų asociacijai. Į institucijų pastabas atsižvelgta.

Dėl AB „Šaulių energijos“ pastabų, į kurias neatsižvelgta, argumentai teikiami derinimo pažymoje. Pagrindinė AB „Šaulių energija“ pastaba susijusi su maksimalių įrenginių galių miestams panaikinimu. Pastebėtina, kad nei nutarimo projektą lydinčioje medžiagoje, nei atsakant į nesuderintas pastabas, nėra aiškiai ir vienareikšmiškai pagrįsta, kodėl siūloma atsisakyti maksimalių įrenginių galių ribojimo: pateikiama užuomina į galimybę pasinaudoti ES fondų lėšomis ir galimą konkurencijos skatinimą, tačiau nėra pagrindžiama, kaip konkrečiai šis maksimalių įrenginių galių nustatymo panaikinimas prisidės prie NENS tikslų įgyvendinimo.

Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė turėjo teisės technikos ir turinio pastabų.

Dalykinio vertinimo išvada:

Siūlytina nutarimo projektą svarstyti tarpinstituciniame pasitarime.

Patarėja

Šarūnė Navickaitė-Dulaitienė